

Att skriva

Att berätta

För att en berättelse ska bli bra, måste man följa vissa ”regler”:

- **inlevelse:** man skriver på ett sådant sätt att läsaren lever sig in i berättelsen. Man kan skriva om personernas känslor, tankar och upplevelser. Läsaren känner på det viset större närhet till det som berättas.
- **realism – verklighetstrohet:** när man berättar, får man försöka att skapa ett intryck av verklighet. För att uppnå detta kan man använda sig av
- **beskrivning:** man beskriver hur saker och ting ser ut i verkligheten.
- **höjdpunkt:** det är viktigt i en berättelse att det finns spänning, så att läsaren blir intresserad av att läsa vidare. Spänningen stegras och händelserna leder till en höjdpunkt, där spänningen är som störst.
- **Rytm och variation:** för att skapa en rytm i en text, t.ex. när spänningen ökar, kan man skriva kortare, enklare och snabbare meningar. Man skapar en variation i berättelsens rytm, genom att blanda långa och korta meningar.

Men allt detta räcker inte för att en berättelse ska bli bra, utan man måste ha en bra inledning och en klar disposition.

- **inledning:** man kan börja en berättelse hur man vill; det viktigaste är att man väcker intresse. T.ex.:
 - man talar om när och var något händer
 - man kastar läsaren mitt in i en dramatisk situation
 - man börjar med ett replikskifte, en häftig diskussion
 - man presenterar någon av huvudpersonerna
- **disposition:** innan man börjar skriva, måste man ha samlat tillräckligt material, s.k. stoff. Detta stoff ordnar man till en plan – en disposition. T.ex.:
 - I mitten på pappret antecknar man först det som berättelsen ska handla om.
 - Överst på pappret antecknar man sedan det som läsaren behöver veta om det som händer innan berättelsen. Man kan med fördel svara på frågorna När? Var? Hur? Vem? Varför? etc. Det är svaren på dessa frågor som kan komma i början av berättelsen.
 - Nederst på pappret antecknar man svaren på frågorna: Vad händer sedan? Vem gjorde vad? Hur kändes det? etc.

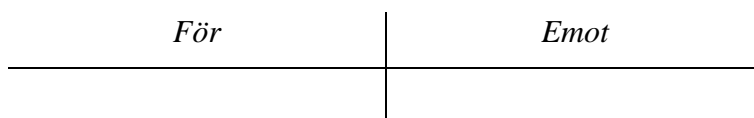
Att argumentera

I vårt samhälle blir vi varje dag utsatta för påverkan, genom radio, TV, Internet, film, i diskussioner, i samtal. Man försöker övertyga oss att handla på ett visst sätt: man argumenterar.

När man lägger fram argument, får man göra det på ett övertygande sätt. Vi måste kunna motivera våra åsikter, berätta om för- och nackdelar. Vi måste tänka på att våra argument ska vara kraftfulla, så att de övertygar motparten och vi måste kunna tänka på i förväg hur vi ska bemöta eventuella protester – motargument.

För att argumentera om någonting, måste man först samla säkra fakta. Dessa fakta får man sätta ihop så att man får en sammanhängande orsakskedja. Man måste dessutom framföra sina argument på ett sådant sätt att läsaren blir intresserad.

När man samlar fakta och disponerar dem, är det praktiskt att dela upp sitt papper i två spalter:



I dessa två spalter skriver man upp argument för och emot, det man ska argumentera om.

För att ha en fungerande argumentation, måste vissa krav ställas, t.ex.:

- man måste ha kunskap om det man talar om
- man måste bygga sina argument på säkra fakta
- man måste uttrycka sig klart
- man måste titta på frågan från olika perspektiv, olika håll
- man måste ha en klar disposition
- man bör använda s.k. förbindelse- och övergångsord som t.ex. *men, däremot, också, även, alltså, därför*